

PROGRAM PREORIENTACJI ZAWODOWEJ DLA
PUBLICZNEGO PRZEDSZKOŁA W WIELOWSI
NA ROK SZKOLNY 2023/2024

Autor programu: Joanna Molo - Lizoń

Preorientacja zawodowa, rozumiana jest jako ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Preorientacja zawodowa w przedszkolu/oddziale przedszkolnym stanowi ogół działań wychowawczych realizowanych w ramach programu wychowania przedszkolnego, podejmowanych przez wychowawców i rodziców ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Zawartość programu:

- 1.) Podstawy Prawne
- 2.) Założenia Programu
- 3.) Cel ogólny preorientacji zawodowej
- 4.) Cele szczegółowe preorientacji zawodowej
- 5.) Treści programowe
- 6.) Warunki i sposoby realizacji programu
- 7.) Ewaluacja programu

1.) Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z preorientacją zawodową w przedszkolu reguluje ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w myśl której system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Szczegółowe regulacje wprowadza rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego.

2.) Założenia programu

Program stanowi realizację jednolitą uwzględniającą etapy rozwojowe Program preorientacji zawodowej bazuje na kilku teoriach doradczych uwzględniających możliwości psychofizyczne dzieci w wieku przedszkolnym.

Głównym kryterium doboru koncepcji było uwzględnienie etapów rozwojowych dzieci w procesie przygotowania ich do kariery edukacyjno-zawodowej. Za wiodącą przyjęto teorię rozwoju psychofizycznego człowieka autorstwa Erika Eriksona, prezentującą bieg życia człowieka jako sekwencję kolejnych konfliktów. Stanowi ona ramę postrzegania fenomenu pracy na różnych etapach życia człowieka. Na etapie wychowania przedszkolnego, rozwiązywanie konfliktów przez dzieci związane jest z podejmowaniem działań i ich kontynuacja nawet pomimo napotkanych trudności. Kolejno rekomendowane koncepcje D. Super'a i E. Ginsberga podkreślają, że wybór zawodu nie jest aktem jednorazowej decyzji, lecz procesem progresywnie rozwijającym się, co oznacza ciąg decyzji w życiu człowieka. W wieku przedszkolnym dzieci identyfikują się z głównymi postaciami w rodzinie. Początkowo dominuje w tym etapie fantazja i marzenia ukierunkowane na wybrane, zazwyczaj najbliższe zawody a w miarę rosnącej partycypacji społecznej i poznania rzeczywistości, wzrasta znaczenie własnych zainteresowań i zdolności.

Efektywne działania na rzecz kształtowania preorientacji zawodowej powinny uwzględniać zróżnicowanie i zdolności i zainteresowań dzieci.

Przedszkole, jako przestrzeń wspierająca dziecko w kształtowaniu preorientacji zawodowej, to instytucja minimalizująca jego frustracje i lęki. Rolą wychowania przedszkolnego jest m.in. zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa. Ten zasób jest kluczowy w formowaniu się preorientacji zawodowej rozumianej nie tylko jako zbiór informacji o zawodach, ale przede wszystkim grupa kluczowych kompetencji, których rozwój jest możliwy pod warunkiem poczucia bezpieczeństwa i zaufania otoczenia.

Zgodnie z modułową strukturą programu, na każdym etapie wychowania przedszkolnego realizowane są cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarach:

1. Poznanie własnych zasobów;
2. Świat zawodów i rynek pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

3.) Cel ogólny preorientacji zawodowej

Celem preorientacji zawodowej jest:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami spotykanymi w ich najbliższym otoczeniu,
- kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania,
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci
- stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Preorientacja zawodowa w przedszkolu/oddziale przedszkolnym ma na celu:

1. kształtowanie aktywnych postaw wychowanków wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej,
2. samodzielności i samoobsługi oraz takich cech jak: utrzymanie ładu, doprowadzanie podejmowanych prac do końca i porządkowanie miejsca pracy,
3. szacunku do pracy innych,
4. umiejętności współdziałania.

4.) Cele szczegółowe preorientacji zawodowej

Cele szczegółowe można pogrupować w cztery już wyżej wskazane obszary:

Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i miejsc pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

5.) Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli

1. Poznanie własnych zasobów – dziecko :

- określa co lubi robić,
- podaje przykłady różnych zainteresowań,
- określa co robi dobrze,
- podejmuje działania i opisuje co z nich wynikło dla niego i dla innych,

2. Świat zawodów, rynek pracy - dziecko:

- Odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- Podaje nazwy zawodów wykonywane przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowania oraz identyfikuje się i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,

- Wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz zdarzeń, w których dziecko uczestniczy, takich jak: wyjście na zakupy, koncert, poczta.
- Podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- Opowiada o sobie w grupie rówieśniczej .

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – dziecko:

- Nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej)
- Nazywa czynności , których lubi się uczyć

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych dziecko:

- opowiada kim chciałoby zostać
- w miarę możliwości planuje własne działanie lub działanie grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celów.
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach indywidualnie i w ramach grupy rówieśniczej.

6.) Warunki i sposoby realizacji

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej)
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania organizacji pomocy psychologiczno -pedagogicznej, a które prowadzone są przez nauczycieli specjalistów.
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w przedszkolu i poza nim np. spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do zakładów pracy.

W realizację programu preorientacji zawodowej powinno zostać włączone otoczenie społeczno-gospodarcze, w szczególności rodzice oraz przedstawiciele zakładów pracy, instytucje edukacyjne oraz instytucje działające na rynku pracy.

W czasie zajęć dzieci powinny poszerzać świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw takich jak "Kto posprzątał?", „Kto wyprodukował?”. Wskazuje na to Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

7.) Ewaluacja programu

Określenie w jakim stopniu realizacja programu przyczyniła się do osiągnięcia założonych celów.

Ewaluacja odbywa się poprzez spotkania nauczycieli realizujących program preorientacji zawodowej w przedszkolu, które posłużą skuteczności podejmowanych działań.

Techniki ewaluacji: dyskusje, analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć), analiza wytworów dzieci.

Program wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia

Lp.	Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Osoby współdziałające	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne za realizację działań
1.	"Zawody w przedszkolu i drodze do niego"	Metody: słowna, burza mózgów, oglądowa, czynna. cykl zajęć	Pomoc nauczyciela, intendientka, woźna, sprzątaczką, kierowca	wrzesień 2023 r.	nauczyciele nauczyciele specjaliści
2.	"Zabawa w..."	Metody: praktycznego działania, aktywizujące, zabawy tematyczne.		cały rok	nauczyciele nauczyciele specjaliści
3.	"Poznajemy zawody" – Policjant nam zawsze pomoże"	Metody: oglądowa, słowna.	Pracownik Komendy Powiatowej Policji	czerwiec 2024 r.	
4.	"Poznajemy zawody" – "Poznajemy pracę kucharki	Metody: Oglądowa np. obrazki plansze prezentacja multimedialna słowna. Zajęcia zorganizowane.	Pracownik Przedszkola Publicznego w Wielowsi	wg planów pracy nauczycieli	nauczyciele
5.	"Poznajemy zawody" – bibliotekarz	Metody:	Gminna Biblioteka Publiczna w Wielowsi	wg planów pracy nauczycieli	nauczyciele

		Oglądowa-prezentacja multimedialna słowna, praktycznego działania. Wycieczka			
6.	"Poznajemy zawody" – farmaceuta	Metody: Oglądowa-prezentacja multimedialna słowna, praktycznego działania. Wycieczka	Apteka Sąsiedzka ul. Główna 47 Wielowieś	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
7.	„Poznajemy zawody” - nauczyciel	Metody: ogładowa, słowna, praktycznego działania. wycieczka	Szkoła Podstawowa w Wielowski Prezentacja multimedialna	Maj/ Czerwiec 2024 r.	nauczyciele
8.	„Kim będę? – znam różne zawody”	Metody: ogładowa, słowna, praktycznego działania, „Burza mózgów” Quiz wiedzy lub praca plastyczna	rodzice	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele nauczyciele specjaliści

9.	„Co kupujemy w sklepie?” - z wizytą w sklepie spożywczym	Pogadanka, pokaz połączony z przeżyciem, metody praktyczne. Wycieczka do sklepu spożywczego.	Osoby pracujące w sklepie spożywczym	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
10.	„Poznajemy pracę fryzjera” - wizyta w salonie fryzjerskim	Pogadanka, wykład, metody praktyczne; prezentacja multimedialna Wycieczka do salonu fryzjerskiego	Osoby pracujące w zakładzie fryzjerskim	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
11.	„Kto dba o nasze zdrowie?” - spotkanie z pielęgniarką	Wykład, pogadanka pokaz związany z przeżyciem. Spotkanie z pielęgniarką	Pani pielęgniarka	wg planu pracy nauczycieli	p. Joanna Molo - Lizoń
12.	„Kto przewozi ludzi i towary?” - praca kierowcy	Rozmowa, prezentacja multimedialna	Kierowca zawodowy	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
13.	„Kto nam szyje ubrania” – krawiec	Pogadanka, prezentacja multimedialna	Krawcowa	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
14.	Kto ratuje nam życie? Poznajemy pracę ratownika medycznego.	Zajęcia zorganizowane Metody: Słowne, czynne, percepcyjne.	Ratownik medyczny	wg planu pracy nauczycieli	p. Magdalena Krocze

15.	Kto pracuje pod ziemią? poznajemy pracę górnika.	Zajęcia multimedialne. Metody: dyskusja, pogadanka		grudzień 2023	p. Brygida Kiszka
16.	Skąd się bierze chleb? - poznajemy pracę piekarza	Metody: oglądowa, słowna, praktycznego działania. wycieczka	Piekarnia Wielowieś	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
17.	Kto nam piecze te pyszności – torty, ciasta i ciasteczka? - poznajemy pracę cukiernika	Metody: oglądowa, słowna, praktycznego działania. wycieczka	Cukiernia Wielowieś	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele
18.	„Kiedy dorosnę zostanę...”-zajęcia a podsumowujące	Rozmowy z dziećmi na temat ich zainteresowań, pogadanka, dyskusja w sali przedszkolnej.	Pomoc nauczyciela	wg planu pracy nauczycieli	nauczyciele specjaliści
3.	„Zawód - Leśniczy”	Metody: oglądowa, słowna.	Pracownik nadleśnictwa	listopad 2023r.	p. Joanna Molo - Lizoń
3.	"Poznajemy zawody" – kosmetyczka zadba o nasz wygląd	Metody: oglądowa, słowna.	Kosmetyczka	czerwiec 2024 r.	nauczyciele